

Türkiye Eğitim Dergisi

(2023) Cilt 8, Sayı 2, s. 419-434

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İki Dilli Sesli Metinlerin Dinlediğini Anlamaya ve Kelime Öğrenimine Etkisi¹

Nurhilal EMRE²

Talat AYTAN³

Özet

Bu çalışma, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iki dilli sesli metinlerin dinlediğini anlama ve kelime öğrenimi üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma deseni başlığı altında yer alan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 12 kadın, 2 erkek öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın nesnesini, efsane türünde derlenen 20 metin ve bunların kelime etkinlikleri temel alınarak oluşturulan mobil uygulama oluşturmaktadır. İngilizce aracı dil olmak üzere, iki dilli ve sesli olarak hazırlanan mobil uygulamadaki metinler dinlenmiş ve geleneksel yöntemlerle oluşturulan basılı metinler öğrenciler tarafından okunmuştur. Her iki uygulamaya yönelik görüşler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile alınmış, veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre iki dilli sesli metinler basılı metinlere göre akıcı okuma lehine anlamlı farklılık göstermekte ve öğrencide anlama hızını artırarak başarı ve motivasyon duygusunu tetiklemektedir. Ayrıca iki dil arasında karşılaştırma imkânı sunarak, dile özgü söz dizimi ve yapısal farklılığı keşfetme olanağı vermektedir. Sesli metinler sayesinde ise akıcı dinleme gerçekleşmiş, prozodik öğelerin doğru kullanımının anlamayı ve doğru telaffuzu olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Gerek iki dilli gerekse sesli metinlerin okuma ve dinleme becerisine sunduğu katkıların yanı sıra kelime öğrenimi üzerinde de oldukça etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. İki dilli kitapların hedef dilin yanında sunulan aracı dilde de gelişme sağladığı ayrı bir veri olarak elde edilmiştir. Sonuçlar, alanda bu tür materyallere olan gerekliliği işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
İki Dilli Metin
Sesli Metin
Mobil Uygulama
Dinleme

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 06.06.2023

Kabul Tarihi: 04.08.2023

Elektronik Yayın Tarihi: 29.12.2023

DOI: 11..11111/ted.xx

¹Bu makale Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı'nda hazırlanmış aynı isimli tezden üretilmiştir.

² Öğr. Gör., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İZÜTEM, nurhilal.ayhan@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2887-3607

³ Doç. Dr.; Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, talataytan@gmail.com, ORCID ID: 0000- 0001-9778-8970

The Effect Of Bilingual Audio Texts On Listening And Vocabulary Learning In Teaching Turkish As A Foreign Language

Abstract

This study aims to investigate the effects of bilingual-audio texts on listening comprehension and vocabulary learning in teaching Turkish as a foreign language. The case study method from the qualitative research design was used. The study was carried out with the participation of 12 female and 2 male students learning Turkish as a foreign language. The object of the study is the mobile application based on the 20 compiled legend texts and related vocabulary exercises. The texts on the mobile application, which was designed to be bilingual and audio, with English being the intermediary language, were listened and the texts designed with the traditional methods were read by the students. Opinions on both practices were taken via a semi-structured interview form, and the data was analyzed with content analysis method. According to the findings of the study, the bilingual-audio texts are significantly better than the printed texts in terms of reading fluency and they induce a sense of achievement and motivation in the students by increasing their level of comprehension. In addition, they provide an opportunity to explore the language-specific syntax and structural differences by enabling the comparison of two languages. It was seen that fluent listening was realized thanks to audio text and the correct use of the prosodic elements had a positive influence on comprehension and correct pronunciation. It was also found that both bilingual and audio texts not only contribute to reading and listening skills, but they are also highly effective on vocabulary learning. The results further showed that bilingual books also improve the intermediary language presented in addition to the target language. The results point to the need for these types of materials in the field.

Keywords

Teaching Turkish As A Foreign Language
Bilingual Text
Audio Text
Mobile Application
Listening

About Article

SendingDate: 06.06.2023
AcceptanceDate: 04.08.2023
Electronic IssueDate: 29.12.2023

DOI: 11.11111/ted.xx

GİRİŞ

Yabancı dil öğretimi, yıllardır kendini geliştiren yöntem, teknik ve materyallerle öğrenciye kalıcı, verimli, ekonomik, aktarılabilir dil çıktıları sunmayı amaçlamaktadır. Bu yöntemler ve akabinde hazırlanan materyaller ile hedef, kimi zaman okuma ve dinleme gibi

alıcı dil becerileri kimi zaman ise konuşma, yazma gibi verici dil becerileri kimi zaman da dilbilgisi veya kelime öğretimi üzerine yoğunlaşmaktadır. Buna karşın bir materyalin tüm becerilere hitap edecek şekilde hazırlanması, işlevselliği artırmaktadır. Bu da günümüzde teknolojinin öğretim ortamına dâhil edilmesiyle mümkün olmaktadır. Yabancı dil öğretimi boyunca becerilerin ve becerilere aracılık eden dilbilgisi ve kelime bilgisi alanlarının iletişime dayalı olarak öğretilmesinde anlamlı öğrenmeyi sağlamak adına yeni teknolojiler ve yaklaşımlar denenmeye başlanmıştır (Taşkiran ve diğerleri, 2015). Teknolojinin dil öğretimine dâhil edilmesiyle öğrenci, süreçte daha fazla aktif olur. Ayrıca teknolojinin kullanımı çeşitliliği, dinamikliği, niteliği artırır. Öğrencinin bireysel hızına uygun olarak gerçekleştirilen tekrarlar, anında ve uzun aralıklı geri dönüşler yoluyla doğru ve kalıcı öğrenmeye yardımcı olur (Temizyürek & Ünlü, 2015). Günümüzde çoklu ortam etkinlikleri dil laboratuvarlarının yerini almıştır (Büyükaslan, 2007). Bu noktada geleneksel tarzda hazırlanan materyaller dijital ortama aktarılmaktadır. Nitekim çevrimiçi / dışı etkinliklerin yer aldığı web sayfaları, mobil uygulamalar, elektronik kitaplar ve oyunlar bu tür ürünler arasında sayılabilir.

Yabancı dil öğreniminde girdi becerileri diye ifade edilen okuma ve dinleme, metinler yoluyla kelime öğrenimini gerçekleştirmeye imkân vermekte, bağlam yoluyla öğrenilen bilgilerin kalıcılığını artırmaktadır. İnsan, yaşamı süresince elde ettiği bilgilerin çoğunu okuma yoluyla edinir (Arıcı & Taşkın, 2019). Bir başka beceri olan dinleme ise dil öğretiminde, okuma kadar hatta bazı araştırmacılara göre okumadan daha fazla işlevsel bulunmaktadır. Yabancı dil öğretimine dinleme ile başlanır, diğer dil becerileri dinleme üzerine yapılandırılarak geliştirilir (Aytan ve diğerleri, 2021). Dinleme; sözcüklerin telaffuzunun kavranabilmesini, maruz kalınan dile dair belirli bir aşinalığın teşekkül etmesini ve son noktada anlama ulaşılarak hedef dilin öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Bunun ön koşulu bireyin seviyesine uygun dinleme materyallerinin sunulmasından geçmektedir (Güzel & Barın, 2013). Bu doğrultuda dil öğrenim sürecini keyifli ve anlamlı kılacak birçok materyal oluşturulmuş, bazı materyaller ise zenginleştirilerek öğrencilerin hizmetine sunulmuştur. Okuma becerisini geliştirmek adına hazırlanan iki dilli metinler ise bunlardan biridir. Yapılan araştırmalara göre hedef dildeki metin üzerinden okuma yapmak, metin içerisinde bilinmeyen kelimelerin sözlük yoluyla araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu durum okuma hızını düşürmektedir. Öte yandan kelimelerin bağlam içerisindeki anlamının sözlükten tespit edilememesi, metni yanlış anlamlandırmaya sebebiyet verebilmektedir. Bu durum da anlama yetersizliğine neden olmakta, okumaya karşı motivasyonu düşürmektedir. Tüm bu olumsuzlukları bertaraf etmek adına iki dilli metin (bilingual text) / kitaplar oluşturulmuştur. Bunlar zaman zaman çift dilli metinler (bilingual text) olarak da literatürde ifade edilmektedir (Zhang, 2017). İki dilli metin / kitaplar kişilere ana dili ve hedef dil arasında karşılaştırma yapma imkânı sunmaktadır. Bu sayede iki dil arasındaki benzerlik ve farklılıklar, eşdeğer kullanımlar rahatlıkla öğrencinin kendisi tarafından analiz edilebilmektedir. Aynı zamanda kelimenin bağlam içerisindeki karşılığını vererek zaman kazandırmakta ve öğrenmeyi kalıcı hâle getirmektedir. Alanda iki dilli bireylere yönelik birçok çalışma yer almaktadır. Ancak iki

dilli metin / kitaplar üzerine yapılan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu konudaki çalışmalardan biri Çin’de yapılmıştır. Birinci sınıf öğrencilerine Çince ve İngilizce iki dilli resimli kitap hazırlanmış ve 8 hafta boyunca hazırlanan kitaplar okutulmuştur. Çalışma neticesinde iki dilli kitaplar, çocukların kültürel ve arka plân bilgilerini harekete geçirmiş, etkileşime girmelerine yardımcı olmuş, bu yolla iki dilli kitap okumaya olumlu dönüt vermelerini sağlamıştır (Hu ve diğerleri, 20112). İki dilli metinler üzerine yapılan bir başka çalışmada ise öğrencilerin okumaya karşı motivasyonlarının arttığı tespit edilmiştir (Glazer ve diğerleri, 2012). Lichty’e göre iki dilli kitapların tercih edilmesinin üç mantıklı nedeni vardır:

1. Bir kitap fiyatına iki kitap alınmaktadır.
2. Kitaplar hem ana dili hem de hedef dilde öğrenim sağlamakta ve çeviriye teşvik ederek akıcılığı geliştirmektedir.

3. Dil farklılıklarına rağmen kültürlerarası paylaşımlar yaparak dostluk köprüsü görevi görmektedir. İki dilli bir kişinin bu avantajları yaşayabilmesi için “Eşik Kuramı’na” göre her iki dilde de belli eşikleri aşmış olması gerekmektedir (Avcı ve Kurudayıoğlu, 2022; Cummins, 1979; Yağmur, 2007). İki dilli metinler, aynı zamanda kelime öğrenimini de olumlu yönde etkilemektedir. Yabancı dil öğrenirken bilinmeyen kelimeler için sözlük kullanılmaktadır. Sözlükte ise bir kelimenin birden çok kullanım şekli bulunmaktadır. Dikkatli olunmadığı takdirde bağlama uygun olmayan kelimenin öğrenilmesi nedeniyle metin-anlam bağlantısı doğru kurulamamaktadır. Ancak iki dilli metinlerle gerçekleştirilen kelime öğrenimi hâlihazırda üzerinde çalışılan metne uygun gerçekleştiği için yanlış anlamamanın veya anlamamanın önüne geçmektedir. Bu durum kelime öğrenimi açısından iki dilli metinleri cazip kılmaktadır. 1931 yılında görme engelliler için sesli kitaplar oluşturulmuştur. 1970’lere gelindiğinde ise görme engelliler dışındaki insanlar için de sesli kitaplar ders materyali olarak kullanılmaya başlanmıştır (Rubery, 2011). Sesli kitaplar dinlenirken aynı zamanda okuma metninin takibi de sağlanmaktadır. Yerinde bir prozodik okumayla oluşturulan sesli kitaplar, kişilerin kendi telaffuz yanlışlarından kaynaklı yanlış anlaşılmanın önüne geçmektedir. Bu kitaplar aynı zamanda konuşma becerisini de olumlu yönde etkilemektedir. Yapılan bir çalışmada sesli kitapların öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirdiği, dil bilimsel farkındalıklarını artırdığı, edebî dili anlamaya yardımcı olduğu, olayların gelişim aşamalarının takibini kolaylaştırdığı ve gelecek aşamaları tahmin etme yeteneği kazandırdığı ifade edilmiştir (Lipson & Wixson, 2003). Görsel ve işitsel algıyı bir arada sunan sesli kitaplar, kişiye yetenekli olduğu beceri alanında çalışma imkânı sunmaktadır. Bir başka çalışmada ise sesli kitaplar temel ve orta düzeyde okuma başarısını artırıp okuma eylemine karşı tutumu olumlu yönde etkilemektedir (Türker, 2019). Alanda sınırlı sayıda da olsa müstakil olarak iki dilli ve sesli kitaplara ilişkin çalışmalar yer almaktadır. Ancak aynı platformda hem iki dilli hem de sesli metinlerin yer aldığı materyale yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan çalışma, sahada ilk olma özelliğini taşımaktadır. Bahsi geçen çalışma, iki dilli-sesli metinlerin dinleme-anlama ve kelime öğrenimi üzerindeki etki düzeyini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışma kapsamında aşağıdaki soruya yanıt aranmaktadır:

1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iki dilli sesli metinlerin, dinlediğini anlamaya ve kelime öğrenimine etkisi nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma deseni başlığı altında yer alan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-ışitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır (Creswell & Poth, 2016). Durum çalışması araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme formu ile iki dilli sesli kitapların dinlediğini anlamaya ve kelime öğrenimine etkisini ölçmek amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 18-65 yaş aralığındaki kadın ve erkek öğrencilerin tümüdür. Araştırmanın çalışma grubu İstanbul’da bulunan özel bir üniversitenin Türkçe eğitim merkezinde, 2022-2023 akademik yılı bahar dönemi içerisinde, B1-B2 düzeyinde eğitim gören 14 öğrenciyi kapsamaktadır. Araştırma bulgularında kişisel verilerin korunması adına isimler gizli tutulmuş ve K1, K2, ... şeklinde kodlamalar yoluyla görüşler sunulmuştur. Tablo 1’de çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Demografik	Özellikler	
Cinsiyet	Kadın	12
	Erkek	2
	Toplam	14
Yaş	18-65 yaş	14
Ülke	Türkmenistan	7
	Rusya	2
	İran	1
	Arnavutluk	1
	Kazakistan	1
	Filistin	1
	Ukrayna	1
	Toplam	14

Toplamda 14 öğrencinin katıldığı çalışmada 12 kadın, 2 erkek yer almaktadır. Katılımcılar 18-65 yaş aralığındadır. Katılımcılar ülkelere göre şöyledir: Türkmenistan’dan 7,

Rusya'dan 2, İran'dan 1, Arnavutluk'tan 1, Kazakistan'dan 1, Filistin'den 1, Ukrayna'dan 1 kişidir. Katılımcıların tümü ana dilleri hariç bir yabancı dile ileri düzeyde, ikinci yabancı dile ise temel ve orta düzeyde hakimdirler. Kazakistan, Türkmenistan ve Ukraynalı öğrenciler ileri derecede Rusça bilgisine sahipken; Rusyalı öğrenciler Rusça ve İngilizce, İranlı öğrenci İngilizce ve İspanyolca, Filistinli öğrenci İngilizce ve Fransızca, Arnavutluklu öğrenci İngilizce ve Boşnakça dillerine hakimlerdir.

Araştırma Nesneleri

Bu çalışmada verileri elde edebilmek amacıyla efsane türünde derlenen 20 metin bir araya getirilmiştir. Bu efsaneler anonim olup çeşitli web ve basılı kaynaklar taranarak aynı zamanda CEFR B1-B2 düzey kazanımları göz önünde bulundurularak sınıflandırılmış, basılı ve dijital olarak ayrı ayrı hazırlanmıştır. Dijital platforma uyarlanan metinler aracı dil İngilizce olmak üzere iki dilli metin oluşturma yöntemlerinden gömülü metin¹ yöntemiyle oluşturulmuştur. Hem basılı hem de mobil uygulama içeriğinde verilen her bir metnin altına 2 adet kelime etkinliği hazırlanmıştır. Ayrıca mobil uygulama içeriğinde sunulan metinler seslendirilmiştir. Metin, kelime listesi ve kelime etkinliklerini mobil uygulama biçimine sokmak amacıyla FLUTTER kullanılmıştır. Uygulamada JSON yazılım dili kullanılmış, ses ve metni bütünleştirmek amacıyla SPEECH TO TEXT teknolojisi kullanılmıştır. Tüm bunlar GOOGLE API içeriğine gömülmüş ve sonrasında Android çıkışlı Play mağazada yayınlanmıştır. Uygulamanın adı 'SesliBiDil' olarak belirlenmiştir. Çalışmada yer alan metinlere ilişkin bilgiler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Efsane Metinleri

Efsane Metinleri	
1. Ağrı Dağı Efsanesi	11. Görmeli Köprüsü
2. Akçakoca Denizkızı Efsanesi	12. Uluburnu
3. Pamukkale Efsanesi	13. Ayakbastı Mevkii
4. Şahmaran	14. Aynalı Mağara Efsanesi
5. Kıztaşı	15. Munzur Baba
6. Sarıkız Efsanesi	16. Söylemez Baba
7. Ses Çıkarmayan Kurbağalar	17. Çeç Dağı
8. Akdamar Efsanesi	18. Yusufçuk Kuşu
9. Cumalıkızık (Cin Aralığı)	19. Balıklıgöl ve İğde Ağacı
10. Arap Baba	20. Çifte Minareli Medrese

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla toplanmıştır. Görüşme formundaki sorular çalışmanın amacına ve Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni'ndeki B1-B2 düzeyi hedef kazanımlara uygun olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular

¹Gömülü metin: Tüm metnin iki dilde hazırlanması yerine hedef kazanımlarda yer alan kelime ve kelime gruplarının iki dilde verilmesiyle oluşturulmaktadır.

alandaki çalışan uzmanların görüşüne sunulmuş ve görüşler neticesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Çalışma toplamda 10 hafta sürmüştür. 4 hafta basılı metinler okunmuş, sonraki 4 hafta ise mobil uygulamada yer alan metinler dinlenmiş ve kelime etkinlikleri tamamlanmıştır. Son 2 haftada ise Zoom üzerinden çevrimiçi görüşme yapılmış, sorular yoluyla uygulamaya yönelik fikirler alınmıştır. Ses kayıtları içerik analizi yöntemiyle deşifre edilmiş, okuma-anlama, dinleme-anlama, kelime öğretimi temaları başlığında sınıflandırılmıştır. İçerik analizi yönteminde gerçekleştirilmesi gereken aşamalar, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım & Simsek, 1999). Katılımcıların görüşleri verilirken bilgilerin gizliliğinin korunması adına K1, K2, K3,... şeklinde kodlama yoluna başvurulmuştur. Araştırmaya karşı güven duygusunun oluşması için inandırıcılık, aktarılabilirlik, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ölçütlerinin oluşturulması gerekmektedir (Arastaman ve diğerleri, 2018). Bu noktada güvenilirlik ve geçerliliğin yüksek olması adına yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Bu formdaki açık uçlu sorular katılımcıya özgürce konuşabilme hakkını vermiştir. Soruların dallandırılabilmesi, çeşitli açılardan sorulabilmesi, görüşmenin ardından cevapların eleştiri süzgecinden geçirilebilmesi araştırmacıya çalışma kapsamında esneklik sağlamaktadır (Polat, 2022).

Etik Kurul

Verilerin toplanması için araştırmanın yapıldığı kurumun Etik Kurul Başkanlığından, 27.03.2023 tarihli 3. Sayılı etik kurul kararı ile gerekli izinler alınmıştır. Katılımcılara "bilgilendirilmiş gönüllü onam formu" imzalatılmıştır. Çalışma kaynakları ve materyallerinde herhangi bir etik ilkeye aykırı tutum sergilenmemiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sorusu esas alınarak elde edilen verilerin analizi sonucu ulaşılan bulgulara yer verilmektedir.

İki Dilli Metinlerin Okuma Becerisine Etkisi

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre iki dilli metinler okuma becerisine olumlu anlamda katkı sağlamaktadır. Bunlar: ekonomiklik, verimlilik, kalıcılık, motivasyon, hız olarak ifade edilebilir. Öğrenciler iki dilli metinler sayesinde hem hızlı okuduklarını hem de basılı metinlere göre daha kolay anladıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca iki dili yapısal olarak karşılaştırma imkânı bulduklarını ve bu karşılaştırmadan hareketle daha önce yaptıkları yanlışları düzeltebildiklerini ifade etmişlerdir.

K-1: "Metinlerin iki dilde olması benim için çok iyi. Bu şekilde tek sayfada kaldım ve rahat rahat okudum."

K-3: "İkinci dilde kelimeleri gördüğüm için çok hızlı anlayabildim. Bu yüzden hiç sıkılmadım. Bu eğlenceli oldu benim için."

K-7: *“Ben önceden Google’den kelime bakıyordum. Bazen de translate yapıyordum. Bu benim için çok vakit alıyordu. Bu metinlerde her şeyi anladım bu nedenle daha hızlı okudum.”*

K-4: *“Ben İngilizce ve Türkçe cümlelerin farklarını görebildim. Konuşurken çok anlamıyordum ama Türkçe cümleyi İngilizce cümle gibi konuşuyormuşum. Dil bilgisi de bu şekilde daha iyi öğrenilebilir.”*

İki Dilli Metinlerin Kelime Öğrenimine Etkisi

Verilere göre iki dilli metinler kelimelerin daha hızlı öğrenilmesine ve uzun süre hatırlanmasına yardımcı olmuştur. İki dilli metinlerin hedef dildeki kelimeleri öğrenmeye yardımcı olmasının yanında, aracı dilin öğrenimine veya pekiştirilmesine de yardımcı olduğu saptanmıştır.

K-5: *“Sözlükten kelime baktığım zaman gördüğüm kelimeyi her zaman anlayamıyorum. Yanlış oluyor cümle içinde. Bu şekilde metin olunca daha doğru oluyor.”*

K-11: *“İkinci dilde verilen kelimeler İngilizce. Ben çok iyi İngilizce bilmiyorum. Ama bu şekilde İngilizce pratik de yaptım. Sanki iki dili aynı zamanda çalıştım. Teşekkür ederim.”*

Sesli Metinlerin Anlamaya Etkisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğu mobil uygulama biçiminde sunulan sesli metinlerin anlaşılabilirliğinin basılı okuma metinlerine göre büyük oranda anlamlı ayırt edici farklılığa sahip olduğunu ifade etmişlerdir.

K-2: *“Bence metinlerin sesli olması güzel. Bu şekilde sanki metinlere bir ruh geliyor. Karşımda canlı biri var gibi. O yüzden daha iyi anlıyorum.”*

K-8: *“Metinlerin sesli olması tabii iyi bir şey. Sadece bir kulaklığa ihtiyacım var. Her zaman ve her yerde dinleyebilirim. Bu şekilde daha çok Türkçe çalışabilirim ve güzel konuşabilirim.”*

K-1: *“Doğrusu ben dinlemeyi sevmiyorum. Bu nedenle benim için sesli metinleri takip etmek zor. Ama basılı metinleri okumak daha uzun sürse de daha anlamlı oldu.”*

K-9: *“Sesli metinleri dinlerken basılı metinler gibi oturup dinlemiyorum. Aynı zamanda başka bir iş yapıyorum ya da bir şeyler düşünmeye başlıyorum. Bu yüzden basılı metin okumak benim için anlamak açısından daha iyi.”*

Sesli Metinlerin Telaffuza Etkisi

Çalışmadan elde edilen verilere göre sesli metinler vurgu, tonlama, duraklama gibi yapıları dikkatle sunduğu için metnin içerisindeki kelimelere yönelik zihinde oluşan şemalar daha doğru yapılanmaktadır. Ayrıca sesli metinlerle gerçekleştirilen telaffuz farkındalığının konuşma becerisine yönelik olumlu çıktılar sunduğu da belirtilmiştir.

K-10: *“Ben metinleri kendim okuduğum zaman bazı kelimeler nasıl okunacak, bilmiyorum. Google’den sesli translate kullanıyorum. Metinler bu şekilde sesli olursa benim anlamam ve konuşmam daha iyi olacak.”*

K-8: *“Bir Türk gibi konuşmak için kelimeleri güzel söylememiz lazım. Biz her zaman okurken bilmiyoruz. Bu şekilde Türk gibi konuşabilirim.”*

K-3: *“Bu uygulamadaki ses çok açık ve anlaşılır. Bu şekilde bir kişi ile konuşuyormuş gibi hissediyorum. Çünkü cümleleri sesli bir şekilde tekrar ediyorum.”*

K-6: *“Ben dil öğrenmek için çok fazla film izliyorum. Çünkü orada ses var. İnsanların kelimeleri nasıl konuştuğunu dinliyorum. Çok fazla arkadaşım yok konuşmak için. Bu yüzden sesli kitaplar benim için çok faydalı...”*

Basılı ve Dijital Metinlerin Okuduğunu Anlamaya Etkisi

Araştırma kapsamında hazırlanan mobil uygulama içeriğindeki dijital metinlerin basılı metinlere göre daha işlevsel olduğu belirtilmiştir. Katılımcılara göre; basılı metinler tek yönlü iletişimi mümkün kılarken dijital metinler bireylerin metinler ve etkinlikler ile etkileşim içerisinde bulunmasına yardımcı olmaktadır. Katılımcılar mobil uygulamada ses ve metin takibinin eş zamanlı olarak ilerlemesinin metni anlama ve okumada daha etkili olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca ders materyallerinin bir telefon kadar uzaklarında olmasının daha cazip olduğunu belirtmişlerdir.

K-7: *“Benim için metni dinlerken hangi kelimedeymiş olduğunu görmek faydalı bir şey. Bu şekilde bütün sayfayı kontrol etmek zorunda değilim.”*

K2: *“Ben bazı kelimeleri biliyorum ama bazılarını bilmiyorum. İstedğim kelimenin İngilizcesini bulmak önemli. Karışıklık olmuyor.”*

K13: *“Bence dijital metinler daha iyi. Daha eğlenceli, renkli. Kitap okurken sıkılabiliyorum. Telefonda bir şey yapmak benim için sıkıcı değil.”*

K11: *“Bazen vaktim olacak diyorum yanına kitap alıyorum ama okumak için hiç fırsat bulamıyorum. Bazen de vaktim yok yanına kitap almıyayım diyorum, boş vaktim çıkıyor, keşke alsaydım diyorum. Ama dijital metin olursa her boş vaktimde telefonumdan çalışabilirim. Telefonum hep yanımda.”*

Mobil Uygulamaya İlişkin Olumsuz Bulgular

Araştırma kapsamında birçok olumlu bulgu tespit edilmiş olsa da olumsuz olarak ifade edilen birtakım bulgular da saptanmıştır. K-1 kodlu katılımcı metnin içerisinde iki dilli olarak verilen kelime ve kelime gruplarının araştırma isteğine ket vurduğunu ifade etmiştir. Kendisinin sözlükle yapacağı kelime öğreniminin iki dilli verilen kelimelere göre öğretici olduğunu belirtmiştir. K-4 kodlu katılımcı her zaman internetinin çok iyi çekmediğini belirterek basılı metinlerden okuma yapmanın daha kolay ve ulaşılabilir olduğunu dile getirmiştir. Ayrıca teknolojik ortamlara ilgi duymayan ve vaktini bu tür mecralardan soyutlayan kişiler olduğu da tespit edilmiştir. Başka bir katılımcının ise dinlemeye göre okuma yoluyla daha fazla bilgi edindiği kayıtlarla bulgulanmıştır.

K-1: *“Ben dinleyerek bir şey çalışmam bu nedenle basılı metni okumak öğrenmek için daha iyi. Ayrıca kelimeleri kendimin araştırması lazım. Çünkü o zaman uzun süre aklımda kalır.”*

K-3: *“Teknolojik uygulamalar iyi ama çok vakit alıyor. Çalışırken mesajlarıma bakıyorum, sosyal medyaya girmek istiyorum. Bu şekilde vaktim parça parça oluyor.”*

K-4: *“İnternet paketleri benim için pahalı. Yurtdümda çok fazla öğrenci var. Herkes internete girince kalite düşüyor. Bu yüzden ben bu tür uygulamaları kullanamıyorum. Ama kitabım her zaman yanımda.”*

K-1: *“Ben teknoloji konusunda çok iyi değilim. Klavyede yavaş yazıyorum. Uzun süre telefon ve tablete vakit ayırmak istemiyorum. Bu nedenle benim için basılı kitaplar daha iyi.”*

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iki dilli sesli metinlerin dinlediğini anlama ve kelime öğrenimine etkisine dair görüşlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamında mobil uygulama biçiminde sunulan iki dilli metinlerin okuma anlama üzerinde oldukça etkili olduğu tespit edilmiştir. İki dilli metinlerin sağladığı motivasyon ve yanlış anlama kaygısının azalması, okuma çalışmaları açısından teşvik edici olmuştur. Günümüzde genç nesil elektronik cihazlar, internet ile iç içedir. Sosyal hayatta neredeyse hemen hemen her bir eylemin teknolojik ayağı oluşturulmaktadır. Bu durumda içeriğin mobil olarak desteklenmesi teknoloji çağı bireylerinin büyük oranda ilgisini çekmiştir. Teknoloji ile bütünleşik Web 2.0 araçları öğrenci motivasyonunu geliştirmekte ve yaratıcılıklarını geliştirmelerine ortam hazırlamaktadır (Baş & Yıldırım, 2018). Teknolojinin dil öğretiminde kullanılmasının birçok yararı vardır. Öğrencilerin öğrenme sürecinde etkin olmalarını, öğretimde çeşitlilik, canlılık ve niteliği, öğrencilerin kendi hızlarına göre öğrenmelerini, öğrencilerin istedikleri kadar tekrar etmelerini sağlar, planlama esnekliği ve istenildiği anda dönüt olanağı verir. Ayrıca, zamandan tasarruf sağlar, kavram ve yetenek öğretiminin yanında, bilgisayar okuryazarlığına da olanak sağlar (Karahana, 2001). Avrupa toplumları öğrencinin süreç içerisinde etkin olmasını teknoloji kullanımının artmasına bağlamaktadır. Araştıran, inceleyen, sorgulayan, analiz ve sentez yeteneği gelişmiş, pratik edebilme yeteneğine sahip bireyler yetiştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yapmaktadır (Temizyürek & Ünlü, 2015).

İki dilli metinlerin büyük oranda okuduğunu anlama başarısı üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Okuma hızı artmakta, kelimenin hatırlanma süresi uzamaktadır. Okumaya karşı olumlu yönde tutum ve davranış sergilenmektedir. İki dilli okuma metinlerinin okuma başarısına etkisini inceleyen bir çalışmada, öğrencilerin daha kolay ve hızlı bir şekilde öğrendiklerine vurgu yapılmıştır (Güngör & Yeşilyurt, 2023). İki dilli kitaplar kültür aktarımı ve okuryazarlık oranını geliştirmek açısından yararlıdır (Semingson ve diğerleri, 2015). Sesli metinlerin dinlediğini anlamaya, dinleme hızını arttırmaya, telaffuzu

geliştirmeye olumlu anlamada etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Sesli kitaplar okuma başarısını arttırmakta ve akıcı dinlemeyi geliştirmektedir (Türker, 2019). Dinlemeyi etkileyen şeyler prozodik unsurlardır. Bir metin bu unsurlar bakımından ne kadar sağlam ve doğru yönde oluşturulursa başarı oranını o derece artırır. Dinlemenin niteliğini artıran etmenler; prozodi, hız, sözcük uzunluğu ve yan cümle sayısıdır (Özaltun, 2018). Araştırmadan hareketle ortaya çıkan sonuçlardan bir diğeri ise kelime öğretimidir. Gömülü yöntem biçiminde oluşturulan iki dilli metinler yardımıyla bağlam içerisinde verilen kelimeler tek dilli metinlere göre anlama hızını olumlu anlamda geliştirmektedir. İki dilli metinlerin sunduğu bağlamlar aracılığıyla edinilen kelimelerin, aracı dil ve bağlam olmaksızın yalnızca hedef dille oluşturulmuş öğrenme ortamlarına göre daha kolay ve hızlı hatırlandığı ifade edilmiştir. İki dilli materyaller kelime öğrenimine katkıda bulunmaktadır (Zhang, 2017). Sonuç olarak iki dilli sesli metinler okuma ve dinleme becerisini geliştirmekte, kelime öğretimi açısından oldukça faydalı sonuçlar doğurmaktadır. Çalışmanın sonuçlarından hareketle alandaki araştırmacılara aşağıdaki öneriler verilebilir:

- İki dilli ve sesli metinlerin yabancı dil öğrenim sürecine katkıları düşünüldüğünde daha fazla materyal üretilebilir.
- Hâlihazırdaki çalışmada iki dilli metinler oluşturulurken aracı dil İngilizce olarak belirlenmiştir. Ancak Afrika, Orta Asya, Balkanların yabancı dil olarak Fransızca, Rusçayı konuştuğunu varsayarsak aracı dil de bu nispette çeşitlendirilebilir.
 - Metin altı kelime etkinliklerinin sayısı artırılabilir.
 - İki dilli metin oluşturma yöntemlerinden tam iki dilli metin yöntemi kullanılabilir.
 - Metin içerikleri şiir, şarkı gibi akustik unsurlara sahip içeriklerle zenginleştirilebilir.
 - Uygulama içeriğine, uygun konuşma ve yazma etkinlikleri de hazırlanabilir.

KAYNAKÇA

- Arastaman, G., Fidan, İ. Ö., & Fidan, T. (2018). Nitel Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik: Kuramsal Bir İnceleme. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2018.61>
- Arıcı, A. F., & Taşkın, Y. (2019). Okuma Becerisinin Diğer Dil Becerileriyle İlişkisi. *International Journal of Field Education*, 5(2), 185-194.
<https://doi.org/10.32570/ijofe.650240>
- Aytan, T., Göksel, A. & Günaydın, Y. (2021). 2020 Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Metni'nde (CEFR) Dinleme Becerisi: Ölçekler ve Kazanımlar. *Journal of History School*, 51, 1192-1220.
<http://dx.doi.org/10.29228/Joh.49290>
- Baş, B., & Yıldırım, T. (2018). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Teknoloji Entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6 (3), 827-839.
<https://doi.org/10.16916/aded.415059>
- Büyükaslan, A. (2007). Yabancı Dil Türkçenin Öğretilmesinde Yeni Yöntemler: Bilişim Uygulamaları, Çözüm Önerileri. *Department D"etudesTurquesTurcologue u-strasbourg, Strasbourg*, 30(05), 2015.

- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: choosing among five approaches*. Sage publications.
- Cummins, J. (1979). Linguistic interdependence and the educational development of bilingual children. *Review of educational research*, 49(2), 222-251.
- Glazer, M., Harris, K., Ceprano, M. A., Ost, D., & Gower, M. (2017). Creating Bilingual Books to Facilitate Second Language Learning. *Journal of Inquiry and Action in Education*, 8(2), 5.
- Güngör, H., & Yeşilyurt, Ş. (2023). İki Dilli Okuma Metinlerinin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisi. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 1-11.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7772503>
- Güzel, A., & Barın, E. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Akçağ Yayınları.
- Hu, R., Chen, X., & Li, X. (2012). Exploring Bilingual Books with Five Chinese First Graders: Children's Responses and Biliteracy Development. *Reading Horizons: A Journal of Literacy and Language Arts*, 52(1), 4.
- Karahan, M. (2001). *Eğitimde Bilgi Teknolojileri—BÖTE Ders Notları*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Lichty, P. (2002). It's a small world after all. *Library Talk*, 49(1), 8-9.
- Lipson, M. Y., & Wixson, K. K. (2003). *Assessment and Instruction of Reading and Writing Difficulty: An Interactive Approach*. Pearson.
- Merve, A., & Kurudayıoğlu, M. (2022). Türkçede İki Dillilik Çalışmalarının Bibliyometrik Analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(1), 252-265.
<https://doi.org/10.16916/aded.1030651>
- Özaltun, H. (2020). Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Sesli Metinlerin Dinlenebilirliğini Etkileyen Faktörler. *International Journal Of Turkish Literature Culture Education*, 9(9/3), 1193-1208.
<https://doi.org/10.7884/teke.4788>
- Polat, A. (2022). Nitel Araştırmalarda Yarı-Yapılandırılmış Görüşme Soruları: Soru Form ve Türleri, Nitelikler ve Sıralama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 161-182.
<https://doi.org/10.18037/ausbd.1227335>
- Rubery, M. (2011). *Audiobooks, Literature, and Sound Studies* (C. 31). Routledge.
- Semingson, P., Pole, K., & Tommerdahl, J. (2015). Using Bilingual Books to Enhance Literacy Around the World. *European Scientific Journal*, 3(Özel sayı), 1857-7881.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Taşkıran, A., Koral, E., & Bozkurt, A. (2015). Artırılmış Gerçeklik Uygulamasının Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılması. *Akademik Bilişim*, 462, 467.
- Temizyürek, F., & Ünlü, O. N. (2015). Dil Öğretiminde Teknolojinin Materyal Olarak Kullanımına Bir Örnek: "Flipped Classroom". *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 64-72.
- Türker, M. S. (2019). Sesli Kitapların Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Okumaya Yönelik Tutumları Üzerindeki Etkisi. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, 19(19), 263-286.
<https://doi.org/10.30767/diledeara.542621>
- Yağmur, K. (2007). İki dilli çocukların dil becerilerinin ölçümü ve eşik kuramı. *Dil Dergisi*, 135, 60-75.
- Zhang, Z. (2017). The Effects of Reading Bilingual Books on Vocabulary Learning. *Reading In A Foreign Language*, 31(1), 109-139.
- EK 1: Çalışmanın veri nesnesi olan mobil uygulama içeriğine ait örnek ekran görüntüsü.

SesliBİDİl: Türkçe Öğren

AKDAMAR KİLİSESİ

AKÇAKOCA DENİZKIZI EFSANESİ

ARAP BABA

AYAKBASTI MEVKİİ

AYNALI MAĞARA EFSANESİ

AĞRI DAĞI EFSANESİ

← Ağrı Dağı Efsanesi Kendini Sına

Ağrı İli adını Ağrı Dağları'ndan alır. Bu dağlara Eğri Dağları da derler. Doğu Anadolu'da, Erzurum - Kars Yaylası'nı Murat Havzası'ndan ayıran Karasu - Aras Dağları'nın doğu ucunda, kartal yuvası gibi dimdik iki dağ: Büyük Ağrı, Küçük Ağrı... Bu iki dağ için çeşitli efsaneler söylenegelmiş, bunlar kutsal kitaplara kadar girmiştir. Ağrı dağları asıl şöhretini kutsal kitaplarda geçen tufan olayından almıştır. Efsaneye göre; tek Tanrı'ya inanan ve O'na iman eden Nuh Peygamber zamanında, insanlar doğru yoldan eğri yola sapmış, düzen bozulmuş, Tanrı'ya isyan etmişlerdi. Tanrı, bunları cezalandırmayı kararlaştırdı. Peygamber Hazreti Nuh'a bir gemi yapmasını ilahi bir emir olarak bildirdi. Gemi üç yüz adım boyunda, elli adım eninde ve otuz adım yükseklikte olacaktı. Nuh Peygamber gemisini yaparken, herkes onunla alay ediyor, başlarına gelecek felakete bir türlü inanmıyorlardı. Derken geminin yapımı bitti. Nuh Peygamber, ilahi emir gereğince yer yüzünde bulunan bütün canlılardan, erkek-dişi birer çift gemisine aldı. Yeteri kadar yiyecek yükledi. Sonunda da ailesi ve iman eden bazı yakınlarını yanına alarak gemiye girdi. Oğullarından birisi "Tufan olursa, ben bir dağa sığınırım" diyerek gemiye binmedi. Bu sırada gök delindi. Kırk gün, kırk gece yağmur yağdı, görülmemiş bir tufan, dağları, taşları denizlerle birleştirmişti. Tanrı'nın gazabına uğrayan insanlar yok olmuş, yalnız gemidekiler sağ kalmışlardı. Nuh'un gemisi, yüz elli gün sulara yüzdü, durdu. Yine ilahi bir emirle sular çekilmeye başladı. Gemi, Ağrı Dağları'nın Cudi Tepesi'ne oturdu. Nuh Peygamber, pencereyi açarak bir güvercin

0:00:00 / 0:04:15

← Ağrı Dağı Efsanesi Kendini Sına

Ağrı İli adını Ağrı Dağları'ndan alır. Bu dağlara Eğri Dağları da derler. Doğu Anadolu'da, Erzurum - Kars Yaylası'nı Murat Havzası'ndan ayıran Karasu - Aras Dağları'nın doğu ucunda, kartal yuvası gibi dimdik iki dağ: Büyük Ağrı, Küçük Ağrı... Bu iki dağ için çeşitli efsaneler söylenegelmiş, bunlar kutsal kitaplara kadar girmiştir. Ağrı dağları asıl şöhretini kutsal kitaplarda geçen tufan olayından almıştır. Efsaneye göre; tek Tanrı'ya inanan ve O'na iman eden Nuh Peygamber zamanında, insanlar doğru yoldan eğri yola sapmış, düzen bozulmuş, Tanrı'ya isyan etmişlerdi. Tanrı, bunları cezalandırmayı kararlaştırdı. Peygamber Hazreti Nuh'a bir gemi yapmasını ilahi bir emir olarak bildirdi. Gemi üç yüz adım boyunda, elli adım eninde ve otuz adım yükseklikte olacaktı. Nuh Peygamber gemisini yaparken, herkes onunla alay ediyor, başlarına gelecek felakete bir türlü inanmıyorlardı. Derken geminin yapımı bitti. Nuh Peygamber, ilahi emir gereğince yer yüzünde bulunan bütün canlılardan, erkek-dişi birer çift gemisine aldı. Yeteri kadar yiyecek yükledi. Sonunda da ailesi ve iman eden bazı yakınlarını yanına alarak gemiye girdi. Oğullarından birisi "Tufan olursa, ben bir dağa sığınırım" diyerek gemiye binmedi. Bu sırada gök delindi. Kırk gün, kırk gece yağmur yağdı, görülmemiş bir tufan, dağları, taşları denizlerle birleştirmişti. Tanrı'nın gazabına uğrayan insanlar yok olmuş, yalnız gemidekiler sağ kalmışlardı. Nuh'un gemisi, yüz elli gün sulara yüzdü, durdu. Yine ilahi bir emirle sular çekilmeye başladı. Gemi, Ağrı Dağları'nın Cudi Tepesi'ne oturdu. Nuh Peygamber, pencereyi açarak bir güvercin

Erkek-dişi

(noun) male-female

0:00:00 / 0:04:15

← Ses Çıkarmayan kurbağalar Alıştırmaları

Aşağıdaki kelimeleri anlam ve bağlamına uygun olarak cümlelere yerleştiriniz.

destek sağladı tertip edecek güçlük yayılabiliyor
araştırma

1. Yangında evi yok olan vatandaşa devlet -----
2. Annem bütün akrabaların bir arada olabileceği bir yemek -----
3. Yoğun trafik nedeniyle evlerine gitmekte ----- yaşıyorlar.
4. Dünyanın bir ucundaki haber sosyal medya yolu ile hızla -----
5. Teknolojik ihtiyaçlarınızı almadan önce teknoloji marketlerinde ----- yapınız.

Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştiriniz

ahbap dere yayla kır ulu

← Ses Çıkarmayan kurbağalar

Kendini Sına

Ses Çıkarmayan Kurbağalar

Kırşehir'e veya eski söylenişyle Kırşehir'i bu adın verildiğini bakıp da onun kır olduğunu sanmayınız. O, tarihimizin «Gülşehri»dir. Yaylaları ile, kavak ağaçları ile Bağlık bahçeliktir Kırşehir. Onun asıl şöhretini sağlayan tarafı, Horasan'dan kalkıp buraya yerleştikten sonra Ahilik teşkilatını Kuran Âhi Evran'ı bağrında saklamasıdır. XIV. yüzyıldan kalan cami ve Türbesi ile Âhi Evran, Kırşehir ilimiz için ayrıca bir cazibe kaynağıdır. Her yıl onun adına tertip edilen toplantılar, Bu ulu kişiyi ve kurduğu teşkilatı binlerce kişiye anlatmaktadır. Âhi Evran, Horasan'dan gelen pek çokları gibi velî bir zattır. Onun da etrafında kendisi gibi velî olan dostları, uzaktan ziyaretine gelen ahbabları vardır. Böylece Gülşehri vellerin zaman zaman bir araya gelip görüştükları bir yerdır. Bir gün Âhi Evran bir dere kenarında vellerden biri ile sohbet etmektedir. Fakat dere den de durmadan kurbağa sesleri etrafa yayılmakta ve bu ses konuşulanları anlamakta güçlük oluşturmaktadır. Bu seslerden rahatsız olan Âhi Evran bir ara dereye döner ve Kurbağalara hitaben der ki: "Ya siz ötmenizi kesin, biz konuşalım veya biz konuşmamızı keselim, siz ötünl!" Tabii konuşma kesilmez ve dostlar arasında uzun müddet devam eder. Ya kurbağaların ötmesi dersiniz_ kırşehirliler şu cevabı verirler: "O günden sonra o dere de bir daha kurbağa sesi duyulmamıştır." Yolunuz bir gün Kırşehir'e düşerse siz meseleyi daha yakından araştırıcaksınız. Bize anlatılanlar böyle söylüyor.

0:00:05 / 0:02:06

← Ses Çıkarmayan kurbağalar Alıştırmaları

1. Yangında evi yok olan vatandaşa devlet
.....
2. Annem bütün akrabaların bir arada olabileceği bir yemek
.....
3. Yoğun trafik nedeniyle evlerine gitmekte
yaşıyorlar.
4. Dünyanın bir ucundaki haber sosyal medya yolu ile hızla
.....
5. Teknolojik ihtiyaçlarınızı almadan önce teknoloji marketlerinde yapınız.

Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştiriniz

ahbap dere yayla kır ulu

1. friend
.....
2. stream
.....
3. plateau
.....
4. grassland
.....
5. divine
.....

← Ses Çıkarmayan kurbağalar Alıştırmaları

Aşağıdaki kelimeleri anlam ve bağlamına uygun olarak cümlelere yerleştiriniz.

destek sağladı tertip edecek güçlük yayılabiliyor
araştırma

1. Yangında evi yok olan vatandaşa devlet destek sağladı
2. Annem bütün akrabaların bir arada olabileceği bir yemek tertip edecek
3. Yoğun trafik nedeniyle evlerine gitmekte
yaşıyorlar.
4. Dünyanın bir ucundaki haber sosyal medya yolu ile hızla
.....
5. Teknolojik ihtiyaçlarınızı almadan önce teknoloji marketlerinde yapınız.

Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştiriniz

ahbap dere yayla kır ulu

1. friend
.....